THESES JURIDICÆ
DE
FEUDO NOBILI,

Quas
D. O. M. A.
Ex decreto & autoritate Magnifici & Nobilissimi JCtorum Ordinis in Illustri Salanâ,
PRÆSIDE
VIRO NOBILISSIMO, AMPLISSIMO, CONSULTISSIMO ATQUE EXCELLENTISSIMO

DN. JOHANN. STRAUCHIO,

JCto & Antecessore hujus Academiæ Celeberrimo, Consiliario Saxonico, in supremo judicio Ducum Saxoniæ & Scabinatus Adsessore gravissimo, &c.

Domino Præceptore atque Promotore suo summoperè observando.

Disputationis inauguralis loco
PRO LICENTIA
Summos in Utroque Jure honores & privilegia Doctoralia rite capessendi
publico eruditorum examini submittit

ALEXANDER Hummel

in Auditorio JCtorum,
Ad d. 25. Jul. horis ante & pomeridianis.

JENÆ,
Typothetâ SAMUELE KREBSIO,
ANNO M DC LVII.

ΣΥΝ ΘΕΩ.

PROOEMIUM.

QUanquam nullam ferè in universo jure materiam reperire liceat, in quâ non amplus alicui, dubias & difficillimas quæstiones discutiendi variasque interpretum non modo ab aliis sed à seipsis sæpè dissentientium opiniones ad juris principia tanquam ad lydium lapidem revocandi pateat Campus: hisce tamen illam juris partem, quæ de usu feudorum prodita est, ita abundare, ut præ cæteris omnibus una hæc imprimis mirum in modum afflicta esse videatur, nemo facilè inficias ibit. Præterquam enim quod constet, eos, qui nobis jus feudale literis consignarunt, homines privatos tantùm fuisse, nullam habentes legis faciendæ potestatē, isti insuper adeò sese ostenderunt justæ methodi insolentes esse, ut nullo adhibito materiarum delectu, prout ipsis in mentem venerat, hanc juris civilis partem non disposuisse, sed distraxisse potius plerique fateántur. Etenim non tantùm titulus titulo connexus atq; coagmētatus non est, sed in eodem titulo etiam res diversæ proponuntur, atque ad nauseam usque repetuntur. Quam autem periculosa sit hujus juris confusio & incertitudo, res ipsa satis testatur. Cum non de suggrundiis, de glande legenda, de mortuo inferendo aut aliis similibus quæstionibus in istâ juris parte disputetur, sed de re omninm maximâ maximêque necessaria, quâ publica omnium ferè regnorum adeoque præsentis etiam Imperii Romano-germanici forma & dignitas potissimùm continetur & conservatur. Quam etiam ob causam ex istâ juris parte præcipuum quoddā membrum s. articulum, qui est de feudo nobili, loco disputationis in auguralis assumere, & quantū ingenii vires permittunt, propter mirā feudistarum in ejus descriptione variationem, in genuinam ejus naturam paulò penitius inquirere bonoque cum Deo sequentes de eo theses proponere libuit.

EST itaque feudum nobile, per cujus concessionem ex potestate & voluntate concedentis nobilitas ejusq; jura alicui conferuntur.

Variæ quidem apud feudistas in *2.f.10.* in quo primaria istius materiæ sedes est, de hoc feudo nobili inveniuntur opiniones & descriptiones, sed omnes partim ineptæ, partim imperfectæ ac vitiosæ. Qualis est (1.) quando dicunt: feudum nobile esse illud, cui vis nobilitandi à principe tributa est, sive, quod personam accipientis nobilitat. Gothofr. Ant. *Disp. feud. I. th. 6. lit. b.* Wesenb. *tr. feud. c. 2. n 4.* Præterquam enim, quod unde hoc dignosci possit, non exprimat, non magis feudum aliquod personam nobilitare potest, quam locus sanctificare hominem. *c. 3. 9. & fin. D. 40.* aut is, qui emit domum Decurionis, decurio inde appellari. *l. 4. C. de incol. lib. X.* Sicuti nec navicularius fit, qui emit rem naviculariam. *l. 2 C. de præd. & omn. reb. navic. lib. XI.* cum res hominibus accedant, conditionemque à persona accipiant, non è diverso. *§ 37. d. R. D. l. 1. in fin. C. d. imp. lucrat. descript. L. X.* Præterea etiam hoc inconveniens ex eâ sequeretur, quod successores ignobiles s. plebeji tam singulares quam universales, simul ac modo possessionem feudi nobilis acquisiverint, nobilitatem inde consequantur, quod tamen dictæ descriptionis Autores non solum ipsi negant, Gothof. Ant. *d. l. b. in fin.* sed etiam voluntati concedentis, quæ solùm ad primum acquirentem ejusq; legitimos descendentes directa censetur, nec non experiētiæ repugnare videtur. Obrecht. *d. jur. feud. l. 1. c. 5. n 37. add. th. 7 in fin.* Laborat igitur ista definitio hoc vitio, quod contra regulam Logicorum latior sit suo definito. Multò minus *(2.)* probanda eorum opinio, qui à servitio & præstatione rationem appellationis desumentes tunc demum feudum nobile esse contendunt, quando fit præstatio nobilis, ut quia feudatarius solùm solvit accipitrem vel unum canem aut quid simile Tusch. *tom. 3. concl. pract. lit. F.*

concl. 1, 2. n. 3. Uti n. hoc sine ullâ probabili ratione asseritur; ita aliâ insuper refutatione minimè opus habebit. Ejusdẽ farinæ sunt etiam illæ, quas ulterius recenset Tiraqv. *d. nobil. c. 7. n. 1. & seqq.* Obrecht. *d. c. 5 n. 20.* Verissimè proinde sentire videntur illi, qui feudum nobile â personâ concedentis, potestatem & voluntatem per feudum aliquem nobilitandi habentis, denominari volunt, quo respectu longè facilius tolerari possit ea, quæ (3.) à Vult. *1 f. 8. n. 9.* Niell. *Diss 1. th. 7 lit. c.* Hunn. *tr. feud. c. 6. divis. 3. opin. 3 p. 67.* affertur. Nobile scilicet feudum esse, quod ab eo, qui potestatem & voluntatem nobilitandi habuit, concessum est. Sed cum sic iterum dubitare liceat, an soli personæ, an verò simul etiam rei nobilitatis jura sint tributa; cum etiam de eo casu possit intelligi, ubi concesso prius feudo seorsim quis deinde nobilitatur, nec ullus ad rem respectus habetur, ideoque adhuc ea verba adjicere placuit: per cujus *feudi sc.* concessionem. Ut scilicet intelligatur, non sufficere ad constituendum feudum nobile, nobilitate personam accipientem quocunque modo donari, sed præterea etiam requiri, ut concessio nobilitatis ad rem â concedente simul sit restricta, nec aliter ipse nisi per eam ejusmodi dignitatem alicui conferre voluerit. *Vid.* Nobil. Dn. D. Struv. *Consobrinus atq; preceptor meus ætatèm devenerandus Syntagm. jur. feud. D. 3. th. 5.* Obrecht. *d. c 5. n. 30.* Quanquam verò nobilitas â personâ dependeat, eiq; soli & non rei propriè cohæreat, adeoque minus aptè feudum inde denominationem quandam accipere videatur: Attamen cum ea per rem feudalem conferatur, & præterea collatio illius faciat, ut respectu ipsius rei juribus quis fruatur peculiaribus, hinc meritò etiam feudo ob jura hæc, quæ ipsi rei quasi sunt connexa, nobilitatis nomen tribuendum videtur. *Vid.* Nobil. Dn. D. Struv. *d th. 5.*

II. Hujus feudi nobilis â feudistis duæ constituuntur species: Regale nimirum & Nobile in specie sic dictum.

Sumitur itaque vox nobilis vel generaliter & latè, quomodo jam fuit definitum; vel specialiter & strictè pro inferiori ali-

litandi poteſtatem habet, plebejâ conditione ſolum eximitur, & præclaris privilegiis condecoratur. Nobiliſs. Dn.D. Struv. *Exerc. feud.* 3.*th.*5. Obrecht. *d.c* 5 *n.*44.

III. Regale ſive illuſtre feudum eſt, cujus inveſtiturâ dignitas regalis confertur ab eo, qui poteſtatem conferendi habet.

Qualia feuda ſunt ea, quæ conceduntur ſub nomine Ducatûs comitatus, marchinatus &c. 2 *f.* 10. Reink. *d. reg. ſec. & Eccleſ. p.* 1. *cl.*4. *cap.*16. *n.*5. & 31. Quanquam enim nonnulli putent, ad feudi regalis conſtitutionem non requiri, ut dignitas regalis alicui ſimul conferatur, idque ſub ſpeciali aliquo nomine veniat, ſed omne illud regale cenſeri, quod à rege vel ſummo principe alicui conceditur, eamque ob cauſam ejus hanc deſcriptionem forment: quod ſupremi principis autoritate vel ab alio ſuperiorem non recognoſcente conceſſum eſt. Hottom. *in* 2 *f.* 37. *verb. beneficio regali.* Eorum tamen opinio non ſolum nullos adhuc nacta eſt defenſores, ſed etiam textui *d.* 2. *f.* 10. ê diametro adverſatur, ubi illi, qui de ducatu & ſimilibus feudis à principe ſunt inveſtiti, ab aliis de plebe vel plebis parte ſimpliciter inveſtitis expreſſè diſtingvuntur, id quod colligi poteſt ex particulâ adverſativâ *verò*, quæ ſemper diverſitatem quandam à præcedentibus importat. Ruding. *I. Obſ. I.* non obſt. *d.*2.*f*34 *verb. de beneficio regali & verb. à rege inveſtitum.* Hiſce verò aliisque ſimilibus regalem quandam dignitatem ineſſe, indeque nomen ſuum ſortiri ſatis conſtat *ex* 1 *f.* 14. procul dubio ideò, quod de ejusmodi feudis inveſtiti ad regiâ quandam dignitatem poteſtatemq́;, propriè reges accedentem aſpirent & præcellentem nobilitatem conſeqvantur Obrecht. *d. c.* 5. *n* 33. Reink. *d.c.*16.*n.*21. Cujus rei illuſtre exemplum in imperio noſtro præcipuè nobis exhibent Electores cæterique principes & ſtatus imperii tam Eccleſiaſtici quam ſeculares, ratione ſc ſuorum Archiepiſcopatuum, Electoratuum, Epiſcopatuum & ſimilium feudorum regalium, quæ immediatè ab imperatore & imperio recognoſcunt, Gemmel. *in comp.*

jur.

jur. feud. p. 5. princ. & ſuperioritatem territorialem in iis exercent. Nob. Dn. Struv. *Exerc. feud. 6. th. 10. de quâ vid. Reink. d tract 1. cl. 5. cap 3.* Hinc formulæ illæ ad prodigalitatem usque decantatæ promanarunt: Quod quilibet imperii ſtatus in ſuo territorio tantum poſſit, quantum imperator in univerſo imperio, de quo Gail. *2. O 57. n. 7. & 1. de pac. publ c. 6. n. 10.* Quodque ipſum imperatorem propter regalium inveſtituram in ſuo territorio repræſentet. Wehner. *in obſer. pract. verb* Stand des Reichs/ quæ quatenus procedant, latius declarat Reink. *d. tract. 1. cl. 5. c. 6.* Carpzov. *d. Leg. Reg. c. 1. ſect. 13.* Klock *d. contrib. c. 4. n. 313.* Cœterum de horum feudorum, præſertim verò Electoratuum origine latiùs & accuratius diſſerentem vide Nob. Dn. Struv. *d. Ex. 3. th. 6.* Knich. *Comm. de Saxon. non provoc. jur. verb. Ducum Saxoniæ. c. 4.* Hoc ſaltem interim notandum, quod feuda regalia Eccleſiaſtica à ſceptro, quo inveſtitura eorum expeditur, germanico idiomate vocentur Scepterlehn/ Feuda verò regalia ſecularia Fahnenlehn/ propter vexillum ſcilicet, quo principes ſeculares olim in publico conſeſſu de illis feudis ab imperatore inveſtiri ſolebant, quod in deſuetudinem abiiſſe ſcribit Knich. *d. c. 4. n. 55.* Reink. *d. part. 1. cl. 4. n. 10.*

IV. Nobile feudum in ſpecie ſic dictum eſt, cujus inveſtiturâ nobilitas (in ſpecie ſic dicta absque dignitate illuſtri) ejusque ipſi rei quodammodo inhærentia jura ſecundum voluntatem & poteſtatem concedentis conferuntur.

Nob. Dn. Struv. *d. Ex. 4. th. 8.* Cujusmodi feuda tres vaſallorum ordines ſec. *text. 2. f. 10.* tenuiſſe cenſentur. Quorum primus eſt Capitaneorum ſ. valvaſorum majorum, qui ſcilicet ab ipſo ſummo principe vel aliquâ poteſtate de plebe aliquâ vel plebis parte per feudum ſunt inveſtiti. Secundus verò eſt valvaſorum ſimpliciter ita dictorum, & ſunt illi, qui à jam dictis Capitaneis beneficium tenent. Tertius denique valvaſinorum vel valvaſorum minorum, qui ab iſtius ordinis ſecundi valvaſoribus ſimi-

liter

liter feudum acceperunt. Illa saltem inter ipsos adhuc intercessit differentia, quod primi ordinis vasalli per infeudationem à principe factam illicò effecti sint nobiles; Duo verò posteriores ordines tum demum, si antiquitùs beneficium tenuerint, & ita ex lapsu temporis vasallis nobilibus annumerati fuerint. *2. f. 10. vers. Cæteri verò.* Hæc si hodiernis moribus accommodari deberent, dictis Capitaneis illi status imperii, qui alia feuda immediata non annexâ dignitate regali possident, nec non liberi & immediati imperii nobiles die freye Reichs Ritterschafft in den dreyen Kreysen/ Schwaben/Francken und Rhein/ haud ineptè comparari posse videntur. Quamvis enim isti hodiè inter status imperii non amplius connumerari possint, cum genuina illa & infallibili notâ jure scilicet sessionis & suffragii in comitiis careant, nec nomen eorum in receptâ *annoq; 1521.* conscriptâ imperii matriculâ reperiatur. Carpz. *d. L. R. cap. 3. sect. 12. n. 29.* Ruding. *4. O. 37.* Spreng. *Syn. jur. publ. cap. 15.* Non tamen, liberum hunc equestrem ordinem subjectionē & fidelitatē immediatā, quibus imperio est obstrictus, penitus amisisse, nec amplius instar Capitaneorum ab ipso imperatore vel imperio dependere, sed unà cum territoriis suis liberis sub alterius principis Jurisdictionē redactum esse statim inde concludi potest, quippe à quo ipse Imperator jam dudum Cameram ad querelā dictorum nobilium in mandatis seriò dehortatus est, sicuti refert Gylm. *Tom. 3. Symph. fol. 235. voce Nobilitas.* Klock. *d. contrib. c. 4. n. 300.* Cum, etiamsi non sit status, nihilominus quispiam immediatus imperii subditus esse possit, prout elucescit *ex Recess. imp. de Anno 1564.* §. Und wollen wir: ibi: gegen denen so nicht Stände des Reichs/ jedoch dem H. Reich immediatè unterworffen. Hinc non solùm ab ipsâ Cæsareâ majestate pro benevolo ac voluntario subsidio requiruntur, umb eine mitleidentliche Hülffe ohne einigen gewissen Anschlag. *R. J. d. An. 1500.* §. auch sollen die Ritter und Knechte etc. *& An. 1566.* §. Wir wollen auch aus gleichen bedencken. Limn. *d. J. P. l. 6. c. 2. n. 10. & seqq.* Klock. *d. tract. c. 14. n. 46.* Sed etiam solum imperatorem pro suo magistratu & ratione feudorum illorum, quæ ab imperio habent, simul etiam Domino feudi recognoscunt. Gylm. *Symph. T. 1. p. 1. t. 3. vot. 7. n. 17. f. 239.*

f.239. vot.12.n.34. f.263. & f.216. n.15. it. f.238. n.13. Wehn. *obs. pract. voc.* Landsfürstl. Obrigkeit/ *& voc.* Landsteuer. adeo ut in ejus & imperii præjudicium ne quidem cum juramento alienæ jurisdictioni sese submittere valeant. *Sixt. de regal. c.4. §.67. n.68.* Knich. *in epops. n.177.* Licet in alterius principis territorio nobilia & libera ipsorum prædia sita sint, *vid.* Gail. *d. arrest. c. 6. n. 8.* ac jure feudi ab eo dependeant, per ea, quæ tradit Gylm. *Symph. T 1. p.1.4. f.300.* Knich. *d. Sax. non provoc. verb ducum Sax. c. 6. n. 3. & seqq.* Klock. *d. contrib. c. 4. n.273. & seqq. usque ad n.279. jung. th.5. post princ. de quorum alienatione & aliis insuper ad ea spectantibus quæstionibus integrum juris responsum cum rationibus dubit. & decid. refert Besold. thes pract. voc.* Ritterschafft. vel etiam alia insuper bona ab eo in feudum teneant. Limn. *d. J. P. l.6. c.3. n.3. & seqq.* Spreng. *d. c.15. in pr.* Quia vasallus quat. talis non est subditus Domini *vid. 2. f. 5* Nob. Dn. Struv. *Ex. feud. 8. th.6. in fin & Ex. 11. th. 2.* Klock. *d. tr. c.14. sect 2. n.4. & 18.* nisi forsan in ejusmodi loco, in quo inhabitantes de consuetudine subjectionis onus subire tenentur, simul domicilium suum foveant, quomodo in Electorum & Ducum Saxoniæ territoriis die Landsässeren vigere testatur Wehn. *obs. pr. verb.* Landsässeren/ *quò pertinet, quod de simultaneè investitis refert Dn. Struv. Ex. ad ff. 9. th.52. ex Carpz. lib.6. resp.115.* Cujusmodi in casu Domino territorii, perinde ut alii subditi, homagium Erbhuldigung præstare tenentur & duplicem personam Imperialem scilicet & provincialē repræsentare incipiunt. Gail. *d. cap.6. n.14.* Præterea quoq; iisdem ferè, quibus aliâs immediati imperii cives gaudere solent, juribus & privilegiis fruuntur. Adeò, ut quod in principe die Landsfürstliche/ id in nobilibus immediatis die freye Adeliche Obrigkeit appellari, eosque propter paritatem jurisdictionis, à vicino principe in exercitio suo consueto regalium impediri non debere cum aliis asserat Wehn. *d. loc. add.* Gail. *2 O. 62. n.3.* Myler *d. princip. & stat. imper. c. 25.* Spreng. *d. c. 15. ubi 12. regalia ipsis attribuit.* Qr. autem an superioritas territorialis propterea ipsis sit adscribenda? Quod nego cum Nobiliss. Dn. Præside, *Præceptore meo colendissimo, in Disp. quam de constitutionibus principum ante triennium præsidendo*

B bic

hic loci habuit th. 7. vid. Klock. *d. tr. c. 4. n. 296. & 300. & c. 14. n. 36. cum seqq.* A medii deinde ordinis vasallis illi, qui ab immediato quodam imperii principe de comitatu vel alio feudo nobili ad provinciam suam spectante sunt investiti, non multum distabunt. *add.* Reink. *d. reg sec. & Eccl. p. 1. cl 4. c. 14. n. 33.* A quibus si rursus alii de parte quadam subinfeudati fuerint, valvasinis isti optimè assimilari poterunt. Licet vero horum duorum generum vasallos ex longævâ feudorum possessione etiam ratione personæ nobilitatem consecutos esse *per d. text. 2. f 10.* probabiliter concludi posset: Hodiè tamen absque generali imperii nostri consuetudine id vix asserere licebit, postquam nobilitandi jus de reservatis imperatoris esse dicitur. *vid. th. seq. pr.* Tantum igitur de juribus toti e. g. Ducatui imperatoriâ autoritate initiò tributis ejusmodi de parte quadam investiti sec. voluntatem principis ratione rei in feudum datæ proportionabiliter participare ipsis concessum erit. add. Reink. *d. c. 14. n. 14. & seq. & c. 16. n. ult.*

V. Ad utrumque hoc feudum constituendum respectu concedentis requiritur (1.) potestas (2.) Voluntas, eaque (3.) non simplex sed per illam ipsam rem, quæ in feudum datur, certum aliquem hominem nobilitandi.

Nob. Dn. Struv. *d. Ex. 3. th. 5.* Obrecht *d. tr. l 1. c. 5. n. 23. & 44.* Ex primo itaque requisito fluit, quod licet quis aliâs bona sua pro lubitu in feudum dare possit, nobile tamen feudum, si potestate nobilitandi careat, constituere nequaquam possit. Reink. *d. c. 14. in fin.* Est enim potestas primum requisitum in omni actione, quia potentia est principium cujusque effectus, adeò ut si deficiat potentia, quicquid geratur, incongruum reputetur Tusch. *Tom. 1. conclus. 127. lit. A.* Quæ cum de iis solum intelligatur, quæ salvâ honestate & jure fieri possunt. *l. 15. d. condit. instit.* Tusch. *lit. P. concl. 460.* & verò jus nobilitandi ad jura majestatis majora referatur, nec nisi ab eo, penes quem summa in Rep. residet majestas exerceri soleat, hinc ultrò sequitur, in nostro imperio à nullo præter imperatorem & eos, quibus prætereà ex speciali ipsius concessione

ſione competit feudum nobile conſtitui poſſe, vid. Limn. *d. J. P. lib. 6. c. 1. n. 29. & ſeqq.* Carpz. *d. Leg. Reg. c. 3. ſect 13. n. 47. & ſeq.* quare etiam de reſervatis imperatoris eſſe dicitur. Klock. *d. contrib. c. 3. n. 54.* Huic jam proximè etiam voluntatem accedere neceſſe eſt. Goth. Ant. *D. Feud. 1. th. 6. lit. b.* Sicuti enim illud, quod noſtrum eſt, ſine facto & voluntate noſtrâ ad alium transferri nequit *l. 11. d. R. J. §. 41. d. R. D.* Ita deficiente ſummæ majeſtatis voluntate nemo nobilitatem per feudum impertiri vel propriâ autoritate ſibiipſi arrogare poterit, etiamſi prędium aliquod ab eâ in feudum accipiat, cum feuda ſine nobilitate dari poſſint, & nobilitas ſine feudis. Ant. *d lit. b.* Iſta vero nobilitandi voluntas duplici modo declarari poteſt *expreſſè ſc. & tacitè. Illud* fit, quando quis vel ab ipſo ſupremo principe vel ipſius nomine & autoritate ab alio in Ducem, comitem &c. vel etiam nobilem in ſpecie zum Ritter prius evehitur, & ſimul in ſignum collatæ dignitatis de beneficio quodam inveſtitur. Obrecht. *d jur. feud. l. 1. c. 5. n. 36. Hoc verò* ſi vel (1.) quis ſine præcedente ſpeciali e. g. Ducis creatione ditionem quandam ſub nomine ducatus vel feudi nobilis in ſpecie ita dicti acceperit. *d. 2. f. 10. pr.* Tiraq. *d. nobil. c. 7. n. 14.* quem modum etiam adhuc hodiè valere putamus. Quamvis enim Roſenthal *c. 2. concl. 2. in fin.* de conſuetudine quâdam imperii teſtetur, quâ de ducatu vel alio feudo majori ſ. regali ſimpliciter ab Imperatore inveſtitus non Dux &c. ſalutetur, ſed pro nudo poſſeſſore Innhaber des Fürſtenthumbs oder Graffſchafft &c. habeatur. Ea tamen hoc in caſu, quo jam primùm ditio quędam ſub nomine ducatus in feudum conceditur, locum habere vix poterit. Cum enim concedens ſciat vel ſcire debeat, ejuſmodi dignitatem propriè perſonæ qualitatem eſſe, eique primariò inhærere, rei verò ſaltem ſecundariò & ſec. quid ineſſe poſſe, hoc tamen non attento nihilominus dicto modo feudum ejusmodi de novo conſtituat, ideò nihil aliud inde, quam ejus, perſonam accipientis ſimul nobilitandi, voluntas colligi poteſt juxta vulgatam regulam: Qui vult conſequens, vult etiam antecedens *l. 2. d. Jurisd.* Non ſecus ac ſervus, quem contra prohibitionem juris quis ſibi in teſtamento ſuo in hæredem elegit, ex præſumtâ teſtatoris mente cum libertate inſtitutus eſſe cenſetur. *§. 2. J. qui &*

ex quib. cauſ. De alio itaque caſu videlicet feudi regalis, quod ex causâ quadam jam noviter imperio fuit apertum, rurſus alii ſub antiquo nomine conceſſi erit accipienda. *vid. tb. ſeq. in fin.* cum conſuetudo ſtricte debeat intelligi ac interpretari Nob. Dn. Struv. *Ex. ad ff 2. th. 50.* Vel (2.) quispiam de plebe aliqua vel plebis parte inveſtitus ſit eum in finem, ut hujus intuitu officium quoddam vel ſervitia militaria Ritterdienſte in ſe ſuſcipiat, indeque honorifico aliquo titulo ſ. nomine. e. g. Capitanei inſignitus fuerit. *d 2. f. 10. verſ. qui verò de plebe.* Vel (3.) alicui nobilitandi poteſtatem habenti ab alio valvaſore inferiori ſ. ſubvaſallo per tempus aliquod militaria præſtita ſint officia, quò referri poſſe videntur verba *d. 2. f. 10. ſi antiquitùs beneficium teneant. add.* Obrecht. *d. lib. 1. c. 5. n. 27.* haud ſecus ac ille, qui lateri principis permiſſu ipſius adhæret, pro nobili habetur. Tiraqu. *d. nobil. c. 6. n 10.* Quanquam etiam, ſi quis verba *d. c. 10.* de conſuetudine accipere velit, nihil alieni à nobis dixerit, cum ſicut leges expreſsâ ita conſuetudo tacitâ ſummæ majeſtatis voluntate nitatur. *vid.* Nob. Dn. Struv. *Ex. ad ff. 2. th. 19.* eaque aliâs etiam hominem ortu plebejum reddere poſſit nobilem ſec. Tiraqu. *d tract. c. 10. n. 1. & ſeq.* Quodnam verò temporis ſpatium requiratur ad hoc, ut quis ob præſtita ſervitia in numerum nobilium tandem computetur, cum nullibi ſit expreſſum, meritò arbitrio judicis relinquendum erit per *l. 1. §. ult ff. d. jur. delib. l. 13. ff. d. teſtib. l 1. §. 1. in fine d. effract.* Denique (4.) tacita nobilitandi voluntas adeſt, ſi infeudationi feudi nobilis ab inferiori quodam principe factæ ſumma majeſtas non contradicat, ſed facto ipſo approbet. *arg. l. 1. §. 6. in fin. C. d. vet. jur. enucl.* Tiraqu. *d. tr. c. 7. n. 5, 13. & ſeqq.* Reink. *d. tr. l. 1. cl. 4. cap. 14. n. 32. add.* Klock. *d. contrib. c. 4. n. 274.*

VI. In accipiente verò requiritur, (1.) ut tam feudi, quam ejus, quæ per illud offertur, nobilitatis capax ſit, animumque (2.) unà cum re illam acceptandi habeat. Quibus præſuppoſitis ipſa deinde ejus, perinde ut aliorum jurium in re, ſubſequitur conſtitutio & acquiſitio.

Hinc

Hinc non solum jure excluduntur illi, qui ad recipiendam nobilitatis dignitatem plane sunt indigni, *l. fin C. d. stat. & imag.* de quibus, an & quinam sint: *vid.* Limn. *d. J. P. l. 6. c. 1 n. 51 jung. ib. seq. circ. fin.* sed etiam, qui tanquam inhabiles, (licet alias per se nobilitatem optimè mereantur) feudum acquirere prohibentur, de quibus itidem, an interdum dentur. *Vid.* Dn. Struv. *Ex. feud 5. th. 12. & seqq.* Animum autem nobilitatem cum feudo acceptandi à parte investiendi, ut in omni aliâ donatione, ita & hîc accedere oportet per *l. 55. d. O. & A. l. 19. § 2. ff. d. donat. l. 26. C. eod.* aliâs voluntas concedentis nihil operabitur. Nec enim beneficium invito datur, *l. 69. d. R. J.* Cæterum de ipsâ constitutione & acquisitione, quæ feudis nobilibus cum aliis communis est. *vid.* Dn. Struv. *Ex. feud. 7. th. 11, cum Exerc. seq.*

VII. Hæc dicto modo semel alicui feudo indita qualitas licet faciat, ut plerumq; peculiaria jura ipsi inhæreant, quibus quilibet deinde feudo hoc ad ipsum per investituram feudalem translato uti & frui possit: Ignobilis tamen persona, etiamsi à summo principe de novo sit investitus, nobilitatem inde haud sperabit.

Sicuti enim aliàs semel probata qualitas adscititia posteà tamdiu adesse censetur, donec ejus monstretur absentia *l. 51. de R. J. in 6. l. 2. C. d. profess. & med. l. 22. d. prob.* Treutl. *V. 2. D. 4. th. 12. in fin.* Ita etiam prædiis quibusdam initiò tributa nobilitatis jura, etiamsi defunctus sit primus acquirens, iisdem semper infixa manent & unà cum ipsis ad quemlibet possessorem transeunt. *arg. l. fin. C. d. præd. & omn. reb. navic.* nec prius extinguuntur, quam ipsum extinctum sit feudum, vel ab ipso concedente contraria voluntate rursus adimantur. *add.* Klock. *d. contrib. c. 4. n. 278.* Haud secus ac feudum ignobile s. plebejum à nobili acquisitum suam pristinam retinet qualitatem, iisdemque, quibus anteà erat, oneribus obnoxium manet. Klock. *d. tr. c. 14 n. 18. & 28.* Cui non obstat (1.) quod nobilitas ista realis ab initio sine per-

ſonali conſtitui nequeat, adeoque unâ expirante & altera expirare debeat. *l. 35. d. R. J.* (2.) quod ſeſe reſpectu perſonalis inſtar acceſſorii habere nec ſine ſuo principali ſubſiſtere poſſe videatur. *l. 178. d. R. J.* Quanquam enim utraque nobilitas ab initio ſimul & uno actu concedatur, nec, perſonâ penitùs ab eâ excluſâ, ſoli rei accommodari queat. *th. praced.* Ex iſtâ tamen ſimultaneâ conſtitutione & conjunctione ſatis abunde quoque colligitur, nullam aliam concedentis mentem fuiſſe, quam ut perſona per rem & viciſſim res mediante perſona æquè principaliter nobilitatem accipiat, & utraque ſuam ſeparatam diſtinctamque ab altera obtineat ſubſiſtentiam, nec impoſterum una ab alterâ dependeat, quo caſu oppoſitæ juris regulæ officium ſuum omninò perdunt. Caniſ. *in c. 42. d. R. J. in 6.* Cujus rei exemplum dari poteſt in obligatione duorum reorum, quorum alter interdum ſalva manente in alterius perſonâ obligatione per pactum liberari poteſt. *arg. l 25. junct. l. 23. ff d. pact.* Nob. Dn. Struv. *Ex. ad ff. 6. th. 50.* Deinde etiam novum non eſt, ut, quæ ſemel utiliter conſtituta ſunt, durent, licet ille caſus extiterit, à quo initium capere non potuerunt. *l. 85. §. 1. d. R. J. l. 140. §. 2. d. V. O.* Sunt autem iſtiusmodi jura potiſſimum (1.) quod vaſallus ſ. poſſeſſor de feudo nobili, pro quo Domino ſuo præſtat ſervitia, collectas ſolvere regulariter non teneatur Tiraq. *d. tr. c. 20. n. 164.* Modeſt. Piſt. *conſ. 9. n. 49. Vol. 2. latè* Klock. *d. contrib. c. 14 ſect. 1. n. 12. & ſect. 2. n. 1. cum ſeqq. ubi etiam unam vel alteram limitationem ſubjungit.* (2.) quod talia feuda etiamſi in inveſtitura nihil de eo ſit dictum, nihilominus vel territoriale ſuperioritatẽ, vel regalia (*hac duo enim differre probat* Reink. *d. tr. p. 1. cl. 5. c. 2. n. 41. & cl. 4. c. 16. n. 29.* Klock. *d. contrib. c. 3. n. 152. & ſeqq.*) vel denique omnimodam jurisdictionem annexam habeant. Guid. Pap. *deciſ. 385. n. 1.* Cum enim ex ſolâ qualitate vaſallitiâ inferri nunquam poſſit, quod quis ratione rei in feudum acceptæ Jurisdictioni Domini ſubjiciatur. *vid. th. 4. in med.* ideò neceſſe eſt, ut illa, quam hactenus ipſe Dominus in territorio iſtius feudi exercuit, Jurisdictio unà cum feudo in vaſallum quodammodo tranſeat, & ipſe quandam *αὐτοχειρίας* ſpeciem in illo præ ſe ferat. Secum namque pugnare videtur, uno eodemque reſpectu & vaſallum & ſubditum eſſe.

Hinc

Hinc si cum reservatione territorialis superioritatis vel (ratione feudi nobilis in specie ita dicti) superioris s. altæ Jurisdictionis feudum sit concessum, ita ut non tàm ad servitia feudalia, quam onera realia aliaque, quæ subjectionem quandam important, ipsi Domino investienti respectu istius feudi ab eo accepti sit obstrictus, verum nobilis feudi nomen vix merebitur. *add.* Guid. Pap. *decis386.* Klock. *d. contrib. c.14.n.18.& 28.* Quamvis ê contrario à concessione omnimodæ Jurisdictionis vel mixti & meri imperii ad feudum nobile concludere non liceat. Aliàs namque etiam ille imperii princeps, cui nobilitandi potestas non est, castrum quoddam vel pagum cum superiore vel inferiore Jurisdictione concedendo nobile feudum constituisse dicendum foret, id quod ea, quæ *th. præced. 5.* dicta sunt, non admittunt. Præterea quoq; (3.) ii, qui istiusmodi feuda ab imperatore & imperio immediatè possident, eorum intuitu, licet non sint status imperii, nihilominus tamen constitutionibus imperii fruuntur & quoad illa in Camerâ convenire debent. Gail. *d. arrest. c.6.n 9. add. tamen th.9.& 12.* Unde nobiles quosdam aliàs Landsassios ratione aliquorum bonorum, quæ Sattelgüter dicantur, singulariter in hoc, ut ratione illorum ipsis processus in Camerâ decernantur, privilegiatos esse testatur Gylm. *symph. T.3. t.235.* Wehner. *Obs. pract. voc.* Sattelgüter. Ruding. *4 O.37.* Quo minus verò propter hæc ipsi rei inhærentia jura personam ignobilem tale feudum acquirentem sine novâ concedentis voluntate nobilitas sequatur, præter supra dicta *th. 1.* etiam illa adhuc obstat ratio, quod ita paulatim summæ majestatis jura non sine ipsius gravi præjudicio & Reipubl. detrimento minuerentur. Dum non amplius, ut deceret, nobilitas virtute, sed pecuniâ æstimaretur Tiraqv. *de nob. c.7.n.14.* & nemo faciliùs quam divites rustici adeoq; planè indigni ad hanc dignitatem aspirare possent. Gylm. Symph. *T.4.p.1.V.30.n.76.* Cum tamen iis solùm nobilitatis jura sint tribuenda, quos virtutum probant ornamenta, honorumque decorant insignia *per l. fin. C. d. stat. & imag. l 11. §.1. ff. d. muner & honor.* Quo nomine maximè laudandus Dux ille, à quo quispiam sub rusticis moribus & vita incultâ nobilitatem petens tale responsum tulisse fertur:

Divi-

Divitem te facilimè possem facere, nobilem nunquam possem. Tiraqv. *d. nobil. c. 6. n. 25. in fin.* Et hoc adeò procedit, ut nec ab ipso summo principe noviter de hoc feudo investitus vasallus nobilitate donatus præsumatur. Cum enim ea, qua *th. praeced.* allata est, ratio hic omninò cesset & huic rei jura illa non demum sint conferenda, sed ex primâ constitutione ipsi adhuc insint, ideoque etiam id, quod suprà de nobilitandâ simul personâ dictum, locum hîc sibi vindicare non poterit. Et quamvis de jure feudali Longob. aliud dicendum videatur propter generalia verba *d. 2. f. 10. pr.* Et in Saxoniâ quoque in feudis regalibus observetur. Lehnr. *c. 21. in fin. ib.* Es erhöhet nichts des Mannes Schild noch seinen Adel / denn Fahnenlehn / ob ihme das geliehen wird. Matth. Coler. *decis. 263.* Goth. Ant. *Disp. feud. 1. th. 6. lit. b.* Huic tamen nostri imperii consuetudo, cujus mentio *d. th praeced* facta, hodiè prorsus repugnat, secundum quam de hisce feudis simpliciter investiti Inhaber der Herrschafft rc. rectè appellantur à Gail. *de Arrest. c. 6. n. 9.* Quoniam itaque non minus ignobilibus & plebejis, quam nobilibus feuda nobilia sibi comparare & possidere licet. Tiraqv. *d. nobil. c. 7. n. 14.* Hippol. à Collib. *in nobili suo n. 28.* Hinc etiam à possessione eorum certum nobilitatis argumentum desumi nequit. Gylm. *T. 4. p. 1. V. 30.* Nec enim aliquid probat hoc esse, quod ab eo contingit abesse. *l. 10 C. d. probat.*

IIX. Expositâ hactenus feudi nobilis constitutione, & naturâ sequitur ut de *judice* potissimum dispiciamus, coram quo quisque, si opus est, jus suum, quod propter istiusmodi feudum sibi competit, persequi & ab alterius injuriâ vindicare possit.

Ordinis equidem & materiæ ratio exposceret, ut totam persequendi rationem, alterum illud juris cognoscendi membrum, Nob. Dn. Struv. *Exer. ad ff. 1. th. 45.* quod in judicio feudali consistit & præter judicem etiam actionem Domino vel Vasallo competentem modumque procedendi includit. Nobil. Dn. D. Struv.

Exer.

Ex feud. 1. th. 10. plenè pertractaremus. Quoniam tamen feuda nobilia reliqua duo cum aliis feudis communia habent, & jam satis enucleatè tradita peti possunt ex Dn. Struv. *Disp. feud. ult. th. 2. & 10. cum seqq.* ideoque negligentiæ vitium nos incursuros esse non speramus, si, ne disputatio nostra nimiùm excrescat, ista tanquam superflua omittamus, & ex hisce judicem solùm, quippè qui feudis regalibus maximè singularis esse videtur, aliquantò latiùs nunc contemplemur.

IX. *Qui*, si controversia de feudis regalibus immediatè ab imperio dependentibus inter duos imperii vasallos incidat, hodiè est ipse imperator.

Reink. *d. p. 1. cl. 4. c. 19. n. 41. & seqq.* & quidem adeò, ut non solùm Camera Imperialis, utut aliâs supremum imperii sit tribunal, ab ista feudorum majorum dijudicatione penitùs excludatur. Ord. Camer. *p. 2. t. 7. ubi dicitur:* Ob auch Sachen verfielen/ Fürstenthumb/ Hertzogthumb/ Graffschafft &c. belangend/ so vom Reich zu Lehen rühren/ so einem Theil gäntzlich und endlich abgesprochen werden sollen/ derselbigen Erkäntnis wollen wir der Keyserl. Majestät/ oder ihrer Liebd und Keyserl. Majestät abwesen/ Uns/ als Römischen König vorbehalten haben. *R. Imper. d. An. 1521. tit.* **der Römischen Keyserlichen Majestät Regiment.** Rosenth *d. c. 12. c. 1. n. 30.* Gail. *1. O. 1. n. 31.* Reink. *d. c. 19. n. 6.* Sed nec vicariis imperii de hisce feudis cognitio competat, sed futuro imperatori reservari debeat. *A. B. tit. 5.* ausgenommen der Fürsten Fahnen Lehn/ denn derselben Lehn Vergleichnus behalten wir einem Keyser und Römischen König bevor. multò minus autem repudiato imperatore in arbitros de iis compromitti possit *arg. 2. f. 15. §. ult. & 46. in fin.* Reink. *d. c. 19 n. 104. & seq.* Myler. *d. princip. & stat. imp. c. 20. p. 210. add.* Rosenth. *d. feud. c. 9. concl. 22. n. 4.* An verò etiam exclusis paribus Curiæ seu Principibus imperii ipse solus hujusmodi causas decidere possit, nec necessitate juris eos adhibere teneatur, dubio non caret? Nos exercitii gratiâ affirmativam defendere conabimur cum

 Reink.

Reink. *d. c. 19. n. 19. & seqq.* Carpz. *d. Leg. Reg. c. 9. sect. 12. n. 17.* Confer. *instr. Pac. art 5. n. 20.* § den Gerichtlichen Proceß *in fin.* quippe quam etiam feudorum moribus congruere patet ex *2. f. 34. pr. & 1. f. 18. pr.* Diss. Limn. *d. jur. publ. l. 2. c 9. n. 32. & 34 cum alleg.* Porrò etiam occasione verborum: gäntzlich und endlich, quæ *d tit. 7.* expresse sunt inserta, quæritur. (I.) Num etiam in possessorio solus imperator exclusâ Camerâ de hisce feudis judicet? Negativæ namque inhærentes dicunt, ob hanc ipsam causam vocem gäntzlich adjectam fuisse, ut excludatur possessorium, eò quod sententia in eo lata, licet ex quorundam opinione pro definitiva habeatur. Gail. *1. O. 7. n. 4.* non tamen per eam parti victæ statim res omninò abjudicetur, sed ipsi ad petitorium regressus detur. Reink. *d. p. 1. cl. 4. c. 19. n. 51.* E contrario vero affirm. sequẽtes pręcipuè nituntur (1.) generalialitate textus, & quod etiam in isto vocula gäntzlich satis vim suam exerat, quando altera pars à possessione penitùs repellitur ita, ut primâ petitione planè explosâ, proprietatis judicium intentare necesse habeat, si modò aliquid velit & possit suâ intentione consequi. Arum. *Disc. 3. ad Aur. Bull. th. 42.* (2.) quod aliàs ille, qui de possessorio cognoscit, etiam petitorium in fraudem Imperatoris ad se trahere posset, cum unum alterius sit præparatorium Gail. *1. O. 35. n. 11.* & continentia causę non sit dividenda, sed propter connexitatem coram uno judice terminanda. *l. 10. C. d. judic. c. 1. in med. X. d. seq. poss.* Nob. Dn. Struv. *Exerc. ad ff. 9. th. 54.* ut adeò absurdi evitandi gratiâ vox gäntzlich non aliter quam latè intelligi possit. *vid.* Magnificus Dn. Richter *Præceptor atque Patronus meus omni honoris & observantiæ cultu ætatem prosequendus Cent. reg. jur. I. n. 25.* ad quod (3.) etiam facit, quòd sec. rectiùs sentientes aliàs quoque in omni causa feudali non minus possessorium, quam petitorium coram Domino vel paribus intentari debeat. Nob. Dn. Struv. *d. Ex. ult. th. 4.* Gemmel. *comp. jur. feud. part. 11. pag 130. vers. consequenter quæritur.* Et huic posteriori opinioni tanquam veriori etiam nos hac vice subscribere non veremur cum Limn. *d. c. 9. n. 78.* Longius aberrare videntur illi, qui (II.) dictum verbum gäntzlich ad ipsum corpus & quantitatem rei controversæ referentes dubitare volunt: An, si non de integro

feudo

feudo regali, sed certâ saltem ejusdem parte contendatur, adhuc quoque solius imperatoris sit cognitio? Hanc enim dubitandi rationem reliqua *d.t.7.* clara verba facilè diluunt, utpote quæ non illum, quem diss. volunt, sensum præ se ferunt, sed qualitatem sententiæ decisoriam & privatoriam unicè respiciunt. *vid.* Reink. *d.c.4.n.190.* Et hoc, quod hactenus de judice feudi regalis immediati diximus, obtinet etiam in regalibus separatim in feudum ab imperatore datis, licet forsan respectu feudi minoris dignitatem regalem annexam non habentis alicui sint concessa. Cap. Ferdin. III. *art.25. verb.* der darüber (Zollsregalien) einfallende Streit-entscheidung vor niemand anders als uns gehörig. Reink. *d.c.19.n.49.*

X. Quod si verò de feudis non regalibus s. minoribus immediatis duo inter se contendant, Cameram Imperialem judicem competentem esse plurimi statuunt, ita tamen, ut Imperator cum Camera hoc in casu concurrat & præventioni locus existat.

Rosenth. *d. feud. c.12. concl.1. n.27. & seqq.* Gail. *1.O.29.n.3. & seq. & O.121.n.3. novissimè* Myler. *d. princip. & stat. imp. c.20. pag.209.* ex hâc potissimum ratione, quod in alleg. *tit.7.* tantùm causæ feudorum imperii regalium exceptæ legantur, earumque cognitio non tam ob qualitatem feudalem, ratione cujus per se & naturâ suâ ad Dominum feudi spectat, quam propter dignitatem & gravitatem istis feudis inhærentem soli imperatori in signum præeminentis superioritatis sit reservata, Reink. *d.c.19. n.67.* quod cum cesset in aliis feudis minoribus, ideoque etiam lites de hisce feudis orientes coram Camerâ ventilari ab eaque terminari posse, non quidem tanquam ab ordinario loci, sed ut judice feudali, vices ipsius Cæsareæ majestatis tanquam Domini feudi sustinente, eamque in administratione justitiæ referente,

quos cum suis rationibus refert Limn. *d. lib. 2. c. 9. n. 159. & seqq.* ut ferè imperatoriâ decisione hac in re opus esse videatur.

XI. Hæc ita in feudis immediatè imperio subjectis obtinent: De cæteris namque, quæ mediatè imperio subsunt, inter duos vasallos orta contentio non à solo feudi Domino, sed adhibitis simul paribus curiæ determinari debet.

Quamvis enim jus feudale Jurisdictionem istam cuilibet feudi Domino tribuat *2. f. 55. §. præterea. c. 5. X. d. judic. c. 6. d. for. compet.* Illam tamen, ut ex aliis locis apparet, simul inter feuda dignitatis tam regalia, quam in specie nobilia ab ipso rege seu Imperatore concessa, & alia per Ducum, Comitum &c. subinfeudationem constituta, differentiam adstruere videtur: quod de iis semper solius Domini, regis videlicet seu imperatoris sit cognitio; nec teneatur pares curiæ in consilium adhibere. *1 f. 18. pr. junct. 2. f. 10. pr. vers. qui verò à principe verb. Capitaneus* (ideó forsan, quia indignum videbatur, regiam majestatem ita constringi, ut lites de hisce feudis immediatè ab ipsâ profectis obortæ solâ ipsius sententiâ decidi non possint.) In hisce verò Dominus inferior excluso parium judicio ipse solus judicare nequeat. *d. vers. Præterea 2. f. 15. verb. cum suâ Curiâ Dominus. non obst. d. 2. f. 34. pr. verb. Cæteræ verò caussæ apud pares curiæ.* quæ cum nullâ factâ mentione Domini priori membro opponantur, inde videri posset, ipsum ab harum caussarum dijudicatione fuisse exclusum. Respondetur enim (1.) textum cum *d. vers. præterea* esse conjungendum, causamque (2.) istius rei hanc fuisse, quod compilatoribus juris feudalis non fuerit controversum, ipsum Dominum posse judicare, ut videre licet ex *d. 2. f. 15.* sed hoc solùm, an teneatur Dominus pares adhibere, id quod deciditur *d. 2. f. 34. pr. & d. 1. f. 18.* in quo verba: *in judicio* ex *d. 2. f. 15.* ita sunt explicanda: *à Domino instituto, & cui Dominus præest.* Et istam juris feudalis de paribus adhibendis dispositionem, cum nullo jure reperiatur sublata, quin & hodiè sit observanda,

dubi-

dubitari non debet. *arg. l. 32. C. de appell.* Nob. Dn. D. Struv. *Ex feud. ult. th. 5. pr.* Cujac. de feud. *lib. 1. tit. 15.* & alleg. *à Rosen. c. 12. concl. 1. n. 9.* Dissentiunt alii, cognitionem inter duos vasallos unà cum Domino paribus saltem eo in casu tribuentes, quando quæstio est inter duos assertos vel ambiguos vasallos, quorum uterque dicit, feudum controversum esse antiquum, & ad se tanquam agnatum spectare. Curt. Jun. *tr. feud. p. 7. q. 1. n. 6.* Gemmel. *comp. jur. feud. p. 2. p. 127.* & alleg. *à Rosenth. d. c. 12. concl. 1. n. 8. lit. b. & concl. 2. n. 17. lit. t.*

XII. Hactenus de judice inter duos vasallos tam immediatos quam mediatos. Restat ut etiam videamus, coram quo controversia inter ipsum Dominum & vasallum finiri debeat. Et paribus Curiæ id munus in jure feudali deferri cum feudistis communiter asserendum videtur, sive principaliter sive per consequentiam, sive ipsum supremum feudi Dominum sive alium inferiorem caussa concernat.

De lite principaliter Dominum tangente sunt textus *1. f. 22. §. ult. 2. f. 16. & 39. §. si inter. 2. f. 55. §. pen. Gail. 1. O. 1. n. 54.* quod verò idem obtineat, quando per consequentiam causa ad ipsum spectat, satis probat tex. *2. f. 46.* in quo paribus Curiæ, h. e. vasallis ab eodem Domino immediato feuda tenentibus, *vid.* Dn.

14 Rof. *d concl. 3. n. 12.* Limn. *d. J. P. l. 2. c. 19. n. 76* Obrecht. *d. c ult. n. 33.* Non obst. (1) quod ficut de jure civili procurator fisci in caussis ad fiscum spectantibus judicare potuerit: Ita etiam & multò magis ipsi imperatori istud licere videatur. *per l. 9. ff. d off. proconf. t. t. C. ubi cauf. fisc. l. 3. ff. d. his, quæ in test. del. l. 14. d. hered. instit.* Præterquam enim quòd, ut ex dictis locis apparet, plerunq; non ipsi imperatores cognoverint, sed certos quosdam eam in rem judices habuerint, nemoq; regulariter in suâ caussâ judex esse possit. *Vid.* Dn. D. Struv. *Ex. ad ff. 4. th. 55.* etiam non nisi jure feudorum consuetudinario planè deficiente ad jus commune recurrere debemus. *2 f. 1.* (2.) objicitur, quod cum omnis jurisdictio penes imperatorem sit, ac ipse superiorem non recognoscat, alius ejusdem judex esse non possit, quippe cui sese non submiserit. R. enim (1.) per instantiam *art. 5. A. B.* ubi salvâ ipsius potestate supremâ Electorem Palatinum Rheni judicem sortitur. *non obst l. 4. ff. d. recept. arb.* (2.) jurisdictionem istam ne in vasallo quidem, nedum in Domino subjectionem inducere. *Vid. th. 4. in med.* eamque (3) ex illo contractu, quo Dominus & Vasallus constituuntur, sec. mores feudorum venire, Imperatorem autem sec. jus naturale seu gentium ex contractu suo obligari dubium non est. Nob. Dn. Struv. *Ex. ad ff. 2. th. 9.* Quo ipso simul etiam quodammodo removetur eorum opinio, qui d. dispositionem *art. 5. A. B.* etiam in caussis feudalibus locum habere autumant, quos latius refutat Reink. *d. reg. sec. & Ecc. l. 1. cl. 4. c. 5.* Et hactenus dicta de Domino à judicandi munere hoc in casu removendo procedunt, nisi litigantes vasalli omissâ fori declinatoria jurisdictionem Domini tacitè prorogarint *per l. 77. ff. d. judic.* Obrecht. *d. c. ult. n. 179.* Rosenth. *d. c. 2. n. 21.* ubi varias hujus rei ampliationes recenset.

XIII. Ut verò vel coram Domino feudi vel paribus Curiæ dicto modo judicium institui possit, duo insuper à feudistis requiruntur.

runtur. (1.) ut de feudo sive re feudali sit contentio. (2.) ut, litigantes aut reverâ feudi illius, de quo quæstio est, Dominum & vasallum, aut unius ejusdemque Domini vasallos esse certò constet, vel isti ad minimum tales sese asserant.

Prius equidem requisitum quod attinet, illud præcisè exigi satis patet ex. *2.f.55. verf. præterea junct. 2 f.39. §. si inter.* in posteriori tamen etiam solam assertionem vasalliticam ad jurisdictionem hanc fundandam sufficere, proptereaque vasallum putativum non minus ac verum à Domino vel ejus curia vocatum se sistere debere ob text. *2.f.15. in fin. & 46. in fin.* negari non potest. *eo tantùm excepto, quod, ubi cum Domino lis intercedit, adeoq; paribus cognitio competit, litis ordinandæ gratia vasallus iste putativus insuper ab ipsis impropriè prius investiri debeat, quo nim. ejus pares efficiantur 2.f.20. non obst. d.2.f.39. verf. sed si nihil. Vid. Nob. Dn. Struv. d. Ex. feud. ult. th. 7. in fin.* Utut alii in casu, quo coram Domino lis agitari debet, dissentiant, putantes, non nisi inter vasallos, quorum uterque aliud adhuc feudum ab eo tenet, ejusdem cognitionem consistere posse. Obrecht. *d. l. n. 123. & 138.*

XIV. Cæterum si unum ex hisce requisitis prorsus deficiat, nec utrumque simul concurrat ita, ut vel de re allodiali, vel inter eum qui v. g. expectativam solum in feudo habet,

Nob. Dn. D. Struv. *d. Ex. ult. th. 7. pr.* Obrecht. *d. l. 4. c. ult. n. 93. & 107. it: 134.* Mynſ. *1. O. 99. & 5. O. 75.* Roſenth. *d. c. 12. concl. 2. n. 8, 11. & 12. cum ſeq.* niſi forſan Domino feudi ordinaria loci Jurisdictio ſimul competat, quo caſu, an controverſia feudalis ſit, nec ne, parùm attenditur. Curt, Jun. *p. 7. n. 9.* Roſenth. *d. concl. 2. n. 60. & ibi alleg. lit. π.*

XV. Non tamen è contrario poſitis iſtiusmodi requiſitis ſtatim hinc conſequitur, quod Dominus vel pares in dictis caſibus neceſſariò cognitionem ſubire debeant litesque feudales ipſimet dirimere cogantur.

Quod ſi enim vel *(1.)* tam Domino quam vaſallis aiium adire placuerit, vel ſpeciali pacto inveſtituræ adjecto de certo judice ſibi proſpexerint, de quo Obrecht. *d. l. 4. c. ult. n. 115. & 162.* Roſenth. *d. c. 12. concl. 2. n. 52.* vel *(2.)* in provincia quadam aut curia conſuetudine vel privilegio aliquo ſingulares ſint conſtituti judices feudales, ut: quando in hac vel illa Curia Dominus, vel Dominus & pares conjunctim judicem conſtituunt feudalem aut curtis vulgò: einen Lehen oder Mannrichter / ita tamen, ut is ſit quaſi præſes parium, hi verò ejus ſcabini & adſeſſores. *Vid.* Roſenth. *d. concl. 2. n. 43. & ſeq.* Obrecht. *d. c. ult. n. 164.* quomodo à nobilibus circuli franconici ſingulare conſilium ſive judicium equeſtre Ritterrath conſtitutum & à Rudolpho II. imperatore confirmatum eſſe teſtatur Wehn. *obſ. pract. voce* Kreißtag verſ. überdiß hat löblich ꝛc. aut *(3.)* Dominus feudi pares Curię planè non habeat, *(4.)* alter litigantium eos in teſtes produxerit *(5.)* Dominus vel pares curiæ ex juſta & probabili cauſa ut ſuſpecti recuſentur Obrecht. *d. c. ult. n. 106. & ſeqq.* aut Denique *(6.)* dicti judices in adminiſtranda juſtitia nimis ſint negligentes. Tunc certè quatuor hiſce poſterioribus caſibus quandoque ad ordinarium loci, quandoque etiam ad ſuperiorem; prioribus verò ad judicem ſpecialiter electum lites feudales pertinere ambigendum non

erit.

erit. *Vid.* dd. Aut. Nob. Dn. Struv. *d. Ex. ult. th. 7. in fine.* Curt. jun. *p. 7. n. 14.* Gemmel. *comp. jur. feud. p. u. pag. 130 pr.* Et hæc de judice primæ instantiæ: Porrò etiam aliquid dicendum adhuc esset de judice secundæ instantiæ sive appellationis, sed cum non solùm ob quæstionem illam præjudicialem suprà *in thes. 10.* nondum decisam quodammodo suspendendum sit judicium, sed etiam *text. 1. f. 22.* & quæ habet Gail. *1. O. 1. n 56. & 2. O. 156.* Mynſ. 5. O. 5. & 90. n. 3. Rosenth. *d. c. 12. concl. 20.* generalem quandam hac de re instructionem suppeditent, ideoque pauca hæc ex istâ intricata alias nec tamen plenè ulibi elaborata feudorum nobilium materiâ delibâsse hac vice sufficiat.

S. D. G.

SI datur insignis virtutis palma valenti
Solvere belligerâ Gordia vincla manu:
Hæc quoque danda tibi, cui tot superare labores
Vis fuit, & nodos solvere jure graves.
Ergò Diva Themis meritos mox reddet honores,
Ingenioque feret præmia digna tuo.

Cl. Dn. Respondenti honoris &
amoris ergò gr. f.

Christoph Philip Richter D,
Com. P. C. Prof. P. Fac. Jur. Se-

Hinc etiam Themis alma tibi sua dona refundet,
& dabit è pleno præmia larga sinu.
Gratulor, & magno cedent tibi præmia honori,
Quæ tibi pro meritis donat amica Themis!

Clariss. Dn. Candidato Consobrino & amico suo singulariter dilecto ex animo gratulatur

Georgius Adam Struve,
D. J. U. Prof. P.

PArrhasii ingeniosa manus sibi jura tabellæ
Vindicat, ars fundo dignior ipsa suo est.*
Tu mihi Parrhasius, feudum dum nobile pingis,
Dignus es, hac fundum qui mereare manu.

* §. si quis. 34. Inst. de R. D.

Officii gratiâ scripsi ex tempore
J. Strauch D. Præses.

NOn spes, non votum, non somnus præstat honores;
Ast hoc conciliant sudor durique labores.
Qui cupit optatam metam contingere, certet;
Nam nisi certantis cingunt sua tempora lauro
Ardalides Musæ, quoniam virtutis amara
Est via, spissis & semper circumdata septis.
Et nemo fructus dulcem gustare meretur
Virtutis, qui non ventos perpessus & imbres.
Cum sic Aonidum Musarum castra secutus
Hactenus Astrææ soboles: Clarissime Fautor,
Ut decet egregium pietatis & artis Alumnum,
Continuo aggressus nodosi dogmata Juris,
Et solidos legum studiosè evolvere nexus.
Præmia nunc igitur curis studioq; fideli
Digna tuo capies, rubram capitiq; coronam
Imponet Patrum series dilecta Lycei.

Hinc

Hinc quoniam quivis ipsi gratantur amici,
Gutture non rauco dicentes jubila læta.
Cur ego conticeam? Votis ardentibus oro
Terrarum Dominum, cui parent omnia soli,
Ut Tibi collatum jam ritè secundet honorem.
Vive valeque diu: Pondus Deus addito Votis.

Quod faustæ gratulationis ergò Dn. Doctorando apponere voluit ac debuit

Johan. Christophorus Hartmannus
Saxo-Hennebergicus Stud. Phil.

IMperii Moderator iis insignia Feudi
De Regno benè qui demeruêre dicat:
Sic Themis & merito semper sua præmia confert,
donaque pro magno digna labore parat.
Ut quoque nunc capias insignia splendida Juris,
stamine de feudo Te meruisse probas.
Nec nisi ritè probas: felices gratulor ausus,
& faveat cœptis Numina sancta precor.

Gratulationis ergò pauca hacce Clarissimo Dn. Doctorando, Cognato suo plurimùm honorando scribere debuit

Johann. August. Struve.

DUm, quid sit, doctè pertractas, Nobile Feudum,
Ingenium prodis nobile ritè Tuum!
Nobilibus studiis hos Nobilitatis Honores

ESt labor, eſt ingens, & fermè maximus, ante
Quàm quis ſcrutetur ſinuoſa volumnia juris,
Nec non ſupremus juris, qui ſperat honores,
Impendendus: ſed tandem labor omnia vincit
Improbus, atque ſuos viridi Themis alma coronâ
Cultores cingit; quod tu quoque, Frater amande,
Teſtaris, qui nunc ſpacioſa ferè æquora juris
Emenſus multos ſudaſti ſtrenuus annos,
Adque ad pergratum meriti jam littus honoris
Jure capeſſendum, quæ ſit natura vaſalli
Nobilis, ac ejus hodie, quæ jura revelans
Diſcutis. hiſce tuis inſta, Deus annuat illis,
Cœptis, mox capies certiſſima feuda Themiſtos,
Illaque Te fidum cupit inveſtire vaſallum.
Laudo tuos auſus: tantos benè vertat honores,
Hoc precor, hoc voveo, quod faxit & almus Jova.

Hæc
Venâ non amenâ
Mente tamen ſerenâ
& ex fraterno affectu adjicere voluit

Johan Caſpar Hummel.
Schleuſ. Fr.

F I N I S.